

19

Valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponsi kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arvioinnista ja raportoinnista

Pöydälle 02.09.2024

HEL 2023-011875 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia 13.9.2023 hyväksynyt valtuutettu Atte Harjanteen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen kokonaisuudessaan nykyistä kattavammin ja seikkaperäisemmin, jotta niitä voidaan seurata paremmin.

Hankintojen johtamisen ja ohjaamisen näkökulmasta hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen nykyistä kattavamman arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen on tärkeä ja kannatettava aloite. Arviointimenetelmien kehittämistä seurataan tiiviisti kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa kuvatun mukaisesti. Nykyistä kattavampaa seuranta ja raportointia tullaan jatkossa kehittämään.

Hankintojen seuranta ja raportointia tulee tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu hankintojen tilannekuvan muodostaminen hankintojen johtamisen ja ohjaamisen tueksi sekä ympäristöparametrien ohella myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun parametrien seuranta. Seuranta ja raportointia tuleekin kehittää kestävä kehityksen lähtökohdista, kokonaiskuva ja erityisesti kaupungin hankintastrategian tarpeet huomioiden.

Kaupungin hankintojen seurannan ja raportoinnin kokonaisuuden tulee palvella kaupungin hankintastrategian ja ympäristötavoitteiden seuranta. Ihanteellista olisi, jos samaan kokonaisuuteen olisi mahdollista liittää erilaisten lakisääteisten velvoitteiden ja hankintoihin kohdistuvien sitoumusten seuranta ja raportointi. Parhaillaan tällaisia kokonaisuuksia ovat puhtaiden ajoneuvojen laki, päästöttömien työmaiden green deal -

sopimus sekä haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa -green deal. Lisäksi kokonaisuuden tulisi palvella kansallisen hankintastrategian eli Hankinta-Suomen tavoitteiden seurantaa.

Hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi ja raportointi tuottaa tulevaisuudessa kaupungille kiinnostavaa tietoa hankintojen johtamisen tueksi. Tällä hetkellä hiilijalanjälkitiedon haasteena on kuitenkin tiedon karkea taso sekä se, että vuosittaisessa arvioinnissa eivät näy hankintojen hiilijalanjälkeä pienentävät teot (tämä vaatii aina arvioinnin perusteena olevien kertoimien päivittämistä). Luontojalanjäljen osalta haasteet ovat suurella todennäköisyydellä saman suuntaisia. Molempien jalanjälkiarviointien osalta työ on kansallisesti vielä kesken, mutta kehittyy jatkuvasti.

Siihen, että raportointi toteutettaisiin vuosittain ja se olisi luonteva osa vuotuista hankintojen seurantaa ja suunnittelua, on vielä matkaa. Ideaalitilanteessa hankintojen hiili- ja luontojalanjälkitieto auttaisi tunnistamaan hankintakategoriat, joihin ympäristövaatimuksia tulee kohdistaa sekä seuraamaan hankintojen aiheuttaman ympäristökuorman piene-
nemistä vuositasolla. Lisäksi luontojalanjälkitieto antaisi arvion siitä, minne Helsingin hankintojen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kohdistuvat, jolloin myös lieventävien toimenpiteiden ja kompensoinnin kohdistaminen olisi mahdollista. Tavoitteena olisi, että kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin nostettaisiin kuvaavimmat ja kiinnostavimmat indikaattorit kertomaan hankintojen ympäristövastuun tilasta.

Mikäli organisaatiokohtainen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi osoittautuu liian haasteelliseksi, olisi mahdollista myös päättää ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmistä hankintakategorioista, joiden osalta tarkempaa seurantaa ja raportointia lähdetään kehittämään. Tällaisia kategorioita voisivat olla esimerkiksi rakentaminen tai ruokahankinnat.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

9.9.2024

Asia/19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano